

דבר העורך

במאמרו "המהלומה כפרדיגמה קוגניטיבית של אפקטים" שהתפרסם בגיליון 403-404 של **מערכות** (דצמבר 2005), תיאר אלוף (מיל") יעקב עמידרור בציניות את ההמשגה הצה"לית שהפכה לחזות הכול. הוא יצא חוצץ נגד מושגים מעורפלים ושפה גבוהה מדי שהפכה לדעתו לג'יבריש, וביקש להשוות את צה"ל לעולם העסקים - שבו נהוג לנקוט לשון בהירה, תמציתית, פשוטה ומובנת.

ואולם, במקרים מסוימים דווקא הנכחתו של מושג באופן קבוע עוזרת לקורא להבין את הדברים טוב יותר. בשני מאמרים שמתפרסמים בגיליון זה אפשר לראות במושג מוביל דרך בשינוי שחל ביחס אליו. במאמרם של סא"ל צח משה וסא"ל (מיל") אורן האס "אין פיקוד אחר" דנים השניים בפילוסופיות הפיקוד הנהוגות בצה"ל, בעודם מבדילים בין "פיקוד משימה" ו"פיקוד פרטני". ככלל, הם מבקשים לאמץ את פיקוד המשימה כפילוסופיה הבלעדית ולקרוא לה בפשטות "פיקוד", אך כדין משני הם מעלים את השאלה, האם ראוי לקרוא ל"פיקוד משימה" בכלל "פיקוד מטרה", ובכך להדגיש את הקשר של הלוחם לתכלית המשימה שקיבל ממפקדו.

במאמר נוסף בגיליון, "ממב"ם למערכה רב-זירתית רציפה", עוסק סא"ל רועי רביב בסוגיית המב"ם - המערכה שבין המלחמות. לטענת רביב, התקופה האחרונה מאופיינת בתדירות גבוהה של ימי קרב, מה שמעלה את השאלה - האם מדובר בתצורה חדשה של לחימה? לדבריו, יש לשנות תפיסה ולהחליף את ההגדרה מ"מב"ם" ל"מערכה רב-זירתית רציפה".

המשגה שונה, או ניסוח מחודש של מילה או ביטוי, אינם בהכרח תוצאה של שימוש בלשון גבוהה שלא לצורך. לעיתים הם דווקא מאפשרים לנסח באופן מדויק יותר את המסר המועבר.

שימוש נכון במושג, ולעיתים עדכנו בהתאם לצורכי השעה - יכולים רק להועיל לו ולהפוך אותו למובן יותר.

עדי לרנר
העורך הראשי

מערכות

בית התוכן המקצועי של צה"ל לצבא ולביטחון לאומי
נוסד בתרצ"ט 1939

שבט התשפ"א | ינואר 2021
<http://maarachot.idf.il>

מפקד מערכות: ד"ר אמיר גילת
עורך מערכות: עדי לרנר
סגנית עורך: יעל קולטון זיו
חברת מערכת: אביטל רגב-שושני
עיצוב ועריכה גרפית: סטודיו זאב אלדר

ISSN 0464-2147

טלפון: 03-7607585

דוא"ל המערכת: maarachot@idf.il

כתובת למכתבים: ד"צ 02624 צה"ל

הודפס בדפוס רבנון

יצא לאור באמצעות משרד הביטחון - ההוצאה לאור

הדעות והתפיסות המובעות במאמרים מבטאות את דעתם האישית של הכותבים.

תגובות למאמרים יפורסמו בגיליון העוקב בלבד.

מערכות מעתה גם באתר צה"ל.
לכניסה לעמוד **מערכות** באתר צה"ל
סקרו את ה-QR.

לתכנים נוספים בנושאי צבא וביטחון לאומי
הצטרפו לדף הפייסבוק של **מערכות**.

לעדכונים שוטפים הצטרפו לערוץ הטלגרם של **מערכות**.

לציוצים שוטפים הצטרפו לטוויטר של **מערכות**.

צילום השער: לוחמי גדוד "צבר" של חטיבת גבעתי באימון (צילום: דובר צה"ל)

